

RANCS.

Mány Messinai narancsom megérkezett, a gyümölcsös édes ízű, ára:

5 frt 50 krtól 7 forintig.

Malaga szőlőt, valamint Emen-
borgonza, Strachinó Liptói-turó, Hagenbergi, Tan-

polonais sajtokat,
GERÉBY FÜLÖP.

nyok és kávéháztulajdonosoknak!

ÁRÁI:

kilónként Bécsből.

MOCCA,	frt 1,60, 1,70.
JAMAICA,	frt 1,20, 1,25, 1,30, 1,35, 1,40.
MENADO,	frt 1,35, 1,40, 1,45, 1,50.
JAVA,	frt 1,20, 1,30, 1,40, 1,45.
CAMPINAS,	frt 1,20, 1,30, 1,35.
Zöld pergett és őrölt:	
Jamaica, Campinas, Bahia, Colombó,	— 90, 1.—, 1,10, 1,20, 1,30.
Gyöngy, Java, ára frt 1,40, 1,60, 1,80, 2.—	
Melinge,	őrölt) ára frt 1,50, 1,70, 1,80, 2,20.
Küldetve, ajánljuk a házi szükségletet minél előbb	
készen állunk a pénz előleges beküldése	
mellett, vagy utánvét mellett történik.	
Herskovits & Co.	
I. Schellinggasse 3.	

Csaknem ingyen!

Az „Egyesült Britanniézüst gyár”
csődötmegejtől átvett óriási készlet igen
nagy fizetési kötelezettségek miatt —
75%-os — a becslési áron alól el-
adták. Csak 7 frt 50 krtól kapni egy
britannia ezüst evőkészletet, (a mely
ezelől 18 frtba került) u. m.:

- 6 aszali és kitűnő acélpengessel,
- 6 vadói angol brit-ezüst villa,
- 6 erős (mas-iv) brit-ezüst evőkanál,
- 6 finom brit-ezüst kávékanál,
- 1 nehéz brit-ezüst levesmerő kanál,
- 1 erős brit-ezüst tejmerő kanál,
- 6 finom ciselirozott táca,
- 6 kitűnő kristály késtartó,
- 6 szép aró tojásphárka,
- 1 kitűnő bors- és czukortartó,
- 1 finom theaszűrő,
- 2 gyönyörű salon gyertyatartó.

42 darab.

Megrendelések utánvétel mellett

vagy előleges pénzbeállítás mellett

C. LANGER,

Britannia ezüst gyári raktár.

(Wien) Bécs, II. Obere Donaustrasse 77.

Kapható Debreczenben: Dr. Rothschnek
V. gyógyszerész urnál s csaknem minden
nagyobb városi gyógyszerészben.

Előfizetési árak:

Helyben és postán küldve:
Egy évre 10 frt. Negyed évre 2 ft 50 kr.
Fél évre 5 „ Egy szám — „ 5 „
Előfizetési pénz s minden közlemény:
főpiacz, VECSEY-ház, földszint a szer-
kesztőségbe bérmentve küldendők.

Előfizethetni helyben:
TELEGDI K. LAJOS és ifj. CSÁTHY
KÁROLY könyvkereskedésben és a
szerkesztőségnél. Egyébutt a postahiva-
talok utján.

DEBRECZEN

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczen-vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen hetenként ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj:

Ötásólos petisorót 5 kr.
Nagyobb terjedelmű, mint szintén több
izbeli hirdetések, alku szerint a
legolcsóbb árért.
Bélyegdij: minden beigatásért külön
30 kr.
„Nyilt-tér”-en megjelenő közlemény
minden petit sora 15 kr.
Névtelen vagy bérmentetlenül beküldött
kéziratok nem vétetnek tekintetbe. —
Ugyszintén kéziratok nem adnak
vissza.

Észrevétel egy „levélre.”

Debreczen, márcz. 3.

I.

(+) Vezérelvünk volt mindig,
tisztelni a mások meggyőződését,
ha t. i. az tiszta forrásból jön.

Ha azon emberek, a kik a 67-es
kiegyezést létrehozták, vagy létre-
hozni segítették, a kiegyezés elő-
nyeit fejtegetik a nemzet előtt, nem
haragszunk reájuk, mert meggyő-
ződésük szüleménye, s velük szem-
ben csak rámutatunk annak bor-
zasztó következményeire.

Amde hol látjuk azokat, kik
azt létrehozták, vagy azt létreho-
zni segítették? Nem a mostani kor-
mány táborában, hanem velük szem-
ben; és miért? Holott a mostani
kormányrendszer a 67-ik egyezé-
nek kifolyása? mert a logikai
következetesség hiánya
m i a t t a mostani kormány és en-
nek követői, kik egykor meggyő-
ződésük egész hevével elleneztek a
67-iki kiegyezést, azt az ország
hátrányára tulszárnyalták, és ezen
tulszárnyalásban még a 67-es ki-
egyezés megteremtői sem követhet-
ték őket.

Más állásunk van azokkal szem-
ben, kiknek a szél ereje és
irány a dja meg az irányt,
lát bizony mi az ilyen embereknek
— akarhogy bizonyított — meg-
győződését sem nem tiszteljük, sem
nem respektáljuk.

Mi a szélvitorláról látjuk, hogy
a ki folytonosan a szél ellen akarja
magát óvni, annak gyakran kell a
köpenyegét forgatni.

A nemzet felismeri a maga
embereit; hiába fog tollat Görgey
Kossuth Lajos ellen, hiába szépít-
geti magát és gyanusítja Kossuthot.
A nemzetnek azon hitét, hogy Gör-
gey h a z a r u l ó meg nem vál-
toztathatja senki, annyival kevésbé
Gyulai Pál.

Hiába inditanak Perczeleket
százszor köruttra, hogy Kossuth ha-
bérarit tépásszák, a Perczelek — ha-
bár azelőtt a nemzet tiszteletét bir-
ták — összetörnek s a nemzet meg-
vetését viszik magányukba, miért?
mert Perczel nem a logikai
következetesség em-
bere maradt, hanem a
szélirányát követte.

Tisza Kálmánnak nemcsak po-
litikai ellenfelei, hanem pártjának
nagyobb része sem hisz, mert Ti-
s z a K á l m á n politikai
következetességét a szél
irányának áldozta fel.

Magyarországnak számos em-
berei voltak, kik politikai meggyő-
ződésük elhagyásával a szél irányá-
ban magas állásokat foglaltak el,
és mégis a nemzet ezektől elfordul
s a logikai következetességi ember
a száműzött Rákóczy emléke körül
rajong.

A „levél” írója Tóvölgyi
Titusz ur — nehogy mindig nagy

példát hozzunk fel — leginkább
önmagáról tudhatja, hogy a szer-
kesztése alatt megindult „Magyar
hirlap” kezdetben, midőn tollából
— szemben mindenkivel — önálló
véleményt mert nyilvánítani, Ma-
nyarországon addig nem ösmert
óriási számban kelt el, s midőn a
szél ereje és irányának nem tudott
ellen állani, a „Magyar hirlap”
pártolók hiánya miatt lebukott a
küzdterről, és folytonosan ilyen kö-
vetkezése volt és lesz mindent az
egész világon olyan embereknek,
kik logikai következetes-
ség félretételével csupán
csak a szél erejének és
irányának hódolnak.

A budapest-zimonyi vasutat rövid
idő múlva megkezdik építeni, mivel
tegnapelőtt Belgrádban a Bontoux-csoport-
lalt kötött ideiglenes szerződés, — a szkp-
stina vasúti bizottsága által egyhangulag
elfogadtatott, — és így elfogadása a
szkpstina által is a legközelebbi napok-
ban biztosan várható.

Londonban a külügyi hivatalban
megkapták a török kormány felhívását a
hivókhez, melyben az egész birodalom
muzulmánjai a „szent háború” érdekében
pártolózatokra hivatnak fel. A felhívás
külön hozják által küldetik szét.

A csendőrség részére szóló utasi-
tások megállapítása céljából március hó
23-án érkezett fog tartatni, a melyben
a belügyminisztérium és honvédelmi mi-
niszteriumon kívül, az eddig fenállott ma-
gyar csendőrség vezénylete is képviselve
lesz.

Zápolya János.

— márcz. 3.

A „Debreczeni Ellenőr” úgy látszik,
kifogyott már a piszkolódásból, mit pár-
tunk ellen naponta szórni szokott; ez lehet
oka, hogy történeti személyeket ránt elő,
hogy azokra öntse epéjét.

Egy munkatársa, kinek nevét tol-
lamra venni utálom, Zápolyát, Bocskait,
Bethlen Gábert akarta abba a sárba rán-
tani, hol ő fetreng; de a D. E. megsejtette,
hogy Debreczenben nem jó lesz Bocskait
és Bethlent piszkolni, ezeket tehát nagy-
lelkűen igyekeznek a vad alól feloldani, de
Zápolyát az elítéli.

Nem részeseülök abban a szerencsét-
lenségben, hogy a „D. E.”-t olvassam és
ez oka annak, hogy felszólalásom késett.
De lássuk már minő vádak súlyosodnak
Zápolyára: hogy a mohácsi csatából szánt-
szándékkal elmaradt; hogy Szolimánnak
kezet csókolta; és hogy a török az orszá-
got dulva, lakóit rabszolgaságra vitte; e
vádakból egy sem igaz.

Hogy azok alaptalan voltát kimu-
tassam, oly szerzőre hivatkozom, ki Zá-
polyának inkább ellensége, mint barátja;
ez Istvánfi Miklós, ki történetiájának 8-dik
könyvében hosszasan tárgyalja a kérdést,
miért maradt el a vajda a csatából, nem
idézek szöszereit, csak az értelmet mon-
dom el, a ki akarja megolvashatja a 80-ik
lapon:

A vajda (Zápolyát mindig így em-
liti) Erdélyben szorgalmasan gyűjté a ha-
dakait; a király mielőtt Budáról megin-
dult, étekgőjét Vingart Gáspárt küldé
hozzá, hogy hadaival a királyhoz siessen;
ezzel ellenkezőleg titkos levéllel Battyány
Orbán küldé Zápolyához, hogy az Rá-

dallal egyesülve s a Dunán átkelve Bul-
gáriára törjön, s ez által az ellenséget
visszavonulásra kényszerítse. Nehány nap
mulva már Somlai Bátor István jött azon
parancsra, hogy mindent félre téve, a
királyhoz siessen. Ily ellenkező parancso-
kat véve a vajda habozott, s legjobbnak
látta Bácsi György irnokát küldeni a ki-
rályhoz, egyenes parancsért, ez a királyt
Duna-Pentelén találta, a király jul. 22-én
Csepelen vett bucsut a királynőtől, 25-én
lehetett Pentelén, Bácsit magával vitte
Földvárra, s innét 28-án eresztette vissza,
mellé adván Statilio Jánost, hogy a vaj-
dát minél gyorsabban csatlakozásra sür-
gesse.

E küldöttek alig érkezhettek aug-
8-ka előtt Gyula-Fehérvárra, abban az
időben még a seregek nem voltak oly
mozgékonyak mint most; a vajda 40,000
nyi serege bizonyára nem volt Fehérvárt
őzpontositva, ugy, hogy 12-én ha indult
már igen gyorsan adta ki rendeleteit; az
uttközét napján 29-kén pedig már Szege-
den volt, ez utat 17 nap alatt megtenni
elegendő gyorsaság, kivált ha elgondoljuk,
hogy a vajda száz, oláh, székely hadai
nagyreszt gyalogok voltak, s csakis a
bandériumok ültek lóra.

Statilioot Zápolya előre küldé, kérve
a királyt, hogy addig, míg ő megérkezik
ne utközzék meg; a király a vajdát a
hadak fővezérévé is kinevezte, a mi arra
mutat, hogy reá épen nem nehezelt, de a
végzet máskép akarta, a csata megtörtént;
eredményét ismerjük.

Istvánfi a csata folyamát s szeren-
csétlen végét leírva, a 88-ik lapon el-
mondja, hogy ő már halotta az, hogy Zá-
polyának szántszándékos késedelmezést ve-
tettek szemére, de erről semmi bizonyost
nem tudván, ő nem erősíti, de ha ő nem
tudja, és nem erősíti, tudja és erősíti a
D. E.; már kérdés az, hogy ez becstüetére
válík-e.

A másik vád, hogy Zápolya Szoli-
mánnak kezecsokolva a magyar államot
megalázta szintén nem igaz, mielőtt azon-
ban ezt bizonyítanom fölteszem a kérdést,
ki alázta meg az államot, az e ki a tör-
köktől mint szövetséges társat tisztelte,
vagy az ki attól félve, neki évpénzt fize-
tett a békéért, mint a hűbéres urának.

A mohácsi vész 1526. évben történt.
528-ban Zápolya szerencsétlen csaták után
mint megválasztott ellenkirály Lengyelor-
szágba menekült; hol Laszki Jeromossal
értekezve határozta el, a török segélyt
igénybe venni, mi megígértetvén 1529-ben
jött vissza az országba némi sereggel, ju-
lius 20-án találkozott a segélyére érkező
Szolimánnal a mohácsi mezőn, mit Ist-
vánfi így ír le: már aratás után Eszéknel
a Drávan átkelve, érkezett Szolimán a
mohácsi mezőre hol Zápolya eléje ment,
a száltsi és vajda egymással kezecsokol-
tak (Juncta dextra) s az utóbbi a legszivesebb
fogadtatásban részesült, s az ő és kísérete
számára lakás elelem rendeltetett (104
lap.)

Leirja a találkozást Szerémy Zápo-
lya udvari káplánja is, — ki ugyan nem
mindég szavalihető — ki azt mondja hogy
a szultán és király összeülkezve egy-
mást megcsókolták, és utána veti, „mint
Iskariót (Judas) Krisztust,” ez világo-
san mutatja, hogy itt nem kézcsokolról van
szó, mert hiszen Judas Krisztust arcon
csókolta, a török irók gyönyörködnek
magukban, azt állítva, hogy a magyar
király szultánjának kezecsokolta, hadd
gyönyörködjék velük a D. E. is.

Azt hogy a török lakosokat rabláncra
fűzve magával vitte, — noha hitelesen
följegyezve nem találom — én is hiszem
azt; hogy Zápolya fölöttük sirt még in-
kább hiszem. De azt hogy, a spanyol és
vallón csapatok kegyetlenkedése, azt hogy
Teufel Erasm. iszonyatoságai fölött vala-
ki sirt volna följegyezve nem találom,
de igen azt hogy a Bécs ostromát feloldó
török Sedtiti Kristófit több foglyokkal

szabadon bocsátá (109) följegyezve talá-
lom azt is, hogy a fogoly Várdai Pál
és Perényi Péter számára maga Szolimán
kért Zápolyától kegyelmet, ezt elmondva
Istvánfi hozzá teszi hogy az egy barbártól
csudálatos, kiknek „a természetől legke-
vésebbé sem kegyetlen” Zápolya szivesen
meg is bocsátott.

Tudom hogy már eddig is túl hosz-
szabban írok e tárgyról, de a történetet
meghamisítani nem lehet, és Zápolya érde-
mes arra, hogy tiszta jellemet beszenyezni
ne engedjük, és ha hosszadalmas leszek
is kell még szólanom a török segélyről,
több nemzeti hősnök élt a segélyvel, mond-
junk néhány szót róla.

E végett mindenekelőtt tisztába kell
jönnünk az iránt, hogy a két ellenség
közül melyik mit fenyegetett; a mohácsi
vész után a nemzeti párt Zápolyát a ná-
dor pártja Ferdinándot választá király-
nak, egyik egy II-ik Ulászló által kötött,
de a nádor által érvénytelennek nyilvání-
tott, s már magában is érvénytelen szer-
ződésre hivatkozott, e szerződés a nemzet
által nem fogadtatott el soha; a melyik
párt előtt lebegett Magyarország hatalma
az Árpádok alatt, a vegyes-ház egy
nemzeti királyt mutat föl Hunyadi Mátyást,
ki alatt fénykorát élte a magyar, e benyo-
mások alatt keletkezett a katonai gyűlés
azon végzése mely kimondja, hogyha a
trón megtűrt, arra csak nemzeti királyt
fog választani a nemzet, tessék itélni melyik
párt állott a jog terén.

Zápolyát a Ferdinánd idegen segít-
séggel kiszorította az országból, az előbbi
idegen segélyvel visszahelyezkedett abba.
Ferdinánd segélye dult rabolt, mint ellen-
eséges földön a török dult rabolt, ott hol
ellenséges földön állott, de például Bu-
dán Szolimán rabolni nem engedett. A
török igaz fenyegette a családot, s rész-
ben megtámadta a személyes szabadságot.
Ferdinánd hadai a családot és személyes
szabadságot szintén nem tisztelték, de e
mellett, fenyegettek, a nemzetiséget, az
alkotmányt, a polgári és vallási szabad-
ságot, tovább nem folytatom, tessék itélni
melyik oldalról voltak becsesebb jogok
megtámadva.

Vége kérem a D. E. t. hagyjon
békét a halottaknak, itt vagyunk mi, pisz-
kolhat kedvére, de a történeti neveknek
hagyjon békét s azokat kik a nemzet
tiszteletét kiérdemelték, ne vonja be a
mi kisszerű köznapias vitáink körébe.

Debreczeni ipar-műkiállítás.

A magyarországi iparos ifjak IV-ik
országos vándorgyűlése alkalmából Deb-
reczenben rendezendő ipar-műkiállítás tár-
gyában, a debreczeni iparos ifjuság ön-
képző és beteggyógyító egylete — mint
a mely a kiállítást rendezi — a követ-
kezőket látja szükségesnek a t. közönség
tudomására juttatni:

1) A kiállítás folyó 1881. év au-
gusztus hó 20, 21, 22, 23 és 24-dik nap-
jain fog tartatni, s az sz. k. Debreczen
város hatóságának védnöksége alatt ál-
land.

2) A kiállítás tárgyai a házi és ké-
zműipar termékei, — továbbá az iparszak-
ba vágó rajz- és írásbeli munkálatok lesz-
nek.

3) A kiállítandó tárgyak három osztá-
lyba soroztatnak:
I. osztály: Kézműipar. — II. osztály:
Házi-ipar. — III. osztály: Kézi rajz-
zok.

a) Az I-ső osztály áll két csoport-
ból: 1-ször: az iparos segédek munkái-
ból; 2-szor: az iparos tanoncok mun-
káiból.

b) A II-ik osztály áll: kézi mun-
kákból.

c) A III-ik osztályba tartoznak: a
festő, rajz és iparszakba vágó munká-
latok.

4) A kiállításban résztvehet minden magyarországi iparos-segéd és iparos tanonc.

5) E műkiállításra önálló iparosoktól is fogadtatnak el munkák, melyek azonban elismerő oklevelet. — de jutalmat nem nyerhetnek.

6) A bejelentések folyó évi július hó 1-éig, — a kiállítandó tárgyak pedig folyó év július 20-tól augusztus hó 10-ik napjáig multhatlanul „az országos iparos ifjusági munka-kiállítás végrehajtó bizottságának Debreczenben” küldendők.

7) A bíráló bizottságok részben a vándorgyűlésre érkező tagokból, részben pedig a helybeli iparosok és iparpártolók közül fognak választatni.

8) A kiállításra elfogadott munkák és cikkek készítői jutalmul emlékműnyit; a kiváló tárgyak készítői arany, ezüst, vagy bronzéremet nyerendek.

9) A segédek és tanocok, kik egyszerűen kiállítók, a kiállításra szabad jegyet nyernek.

10) Az önálló iparosok, kik kiállítók, kívánatra a kiállítás egész tartamára érvényes névre szóló és más által nem használható jegyeket nyerhetnek 1 forint díj fizetése mellett.

11) Minden kiállítandó tárgyra a kiállító s munkaadójának neve, valamint a tárgy értéke is felirandó. —

12) Minden kiállított tárgy, a reá irt érték szerint, a végrehajtó bizottságnál, vagy a kiállító külön meghatalmazottjánál, megvehető.

13) A kiállítás után megmaradt tárgyak folyó évi szeptember hó 1-8-án napjának esteli 8 órájáig visszavehető; — az ez időn túl visszamaradt tárgyak nyilvános árverés útján az egyet javára értékesíttetnek.

„A debreczeni iparos ifjuság önképző és betegsegélyező egylete.”

Grünvald József Huber József
titkár. elnök.

Pártélet.

Forrón március 1-én Mocsáry és Németh Albert képviselő urak megérkeztek a párt megalakítása végett. A pártértekezlet nagy lelkesedést keltő szónoklatot tartottak.

A beszédek hatása alatt megtörtént a szervezkedés. Pártelnökké Csoma Józsefet és Kérészy Bernát jegyzővé Dienes Jánost választották.

Az értekezleten 42 helység volt képviselve. A közbizalom a képviselőjelöltségre Csoma István körül összpontosul. A kijelölés jövő gyűlésre halasztott, a melyen a hangulat után ítvete Csoma István fog egyhangulag jelöltül kikiáltatni.

A nyírbátori függetlenségi párt március 6-án tartja Okolicsányi Lajos elnöke alatt értekezletét; jelöltül dr. Mandel Pált, eddigi mérsékelt ellenzéki képviselőt emlegetik, ki most a függetlenségi elveket írta zászlójára.

Az „Ungvár” következőkép ír az Ungvárt tartott függetlenségi pártgyű-

A „DEBRECZEN” TÁRCZÁJA.

Elvira.

— Beszély. —

Ifj. Vánca Mihálytól,
(8)

— Az ön testvére! Lásd Margitot? ... — Halmay összeresztett — Csinosnak, szépnek találta kétségkívül, de ez még csak külseje, lelkét, szívét kell ismerni! Két hete van itt, volt időm tanulmányozni, jó kedves, szellemes érdeklődik minden kitűnőség iránt, én szeretem!

Halmay arca kipirult a haragtól, kezét göresösen ökölbe szorítá, szeretett volna rárohanni, hogy porba tiporja vetélytársát, a ki ajkára meri venni annak nevét, a kiért ő kész lemondani — meghalni! ... De visszatartotta magát.

— Ön szereti? — kérde hangszulyal. — Igen! Ha tudná, mily boldog perceket töltöttem mellette s mennyire megváltoztam azóta ...

— Jó, jó! ... Nos aztán? ... — Nem akarok semmit, csak kérem ... — mondá zavartan a báró.

— Mit kér? — Nagybecsű pártfogását. Elvira az ő szeretett nővére és ön atya helyét van,

lésről: Az előbbi években több kísérlet történt Ungváron a függetlenségi párt szervezésére, de e kísérletek egyből egyig megfúszultak, még pedig a részvevők kis száma miatt oly szembetűnő módon hiúsultak meg, hogy azon megvető mosolyt, melylyel az e térer buzózkodók lépten nyomon találkoztak alig lehetett nehezeltetni. Hasztalan volt minden törekvés.

Ugy látszott, Ungvár és vidéke sokkal kiéltebb talaj, hogysen a függetlenségi párt valaha virulhatna rajta. Ily előzmények után ki hitte volna, hogy a függetlenségpárt valaha oly diadalt fog aratni, a milyennek mos tanui voltunk! Egy — ösztön bevalljuk — reménytelen és épen e miatt elhamarkodott kísérlet, mely még hozzá a legkedvezőtlenebb előjelek után vétett fogantatba, most végre igazán fényes eredményt mutatott föl. —

A szervezkedő gyűlésen minden reklám, minden előleges híresztelés nélkül oly nagy számmal jelentek meg a függetlenségi érzelmetek, mely még a legmerészebb várakozást is túlszárnyalta, s a függetlenségi párt Ungvártól képes volt illő arányokban szervezkedni.

Debreczen, márt. 3.

Hogy Végh Gyula alkaptány ur a maga melegségére mit mond, ahhoz semmi közünk, a baját végezze el a bérkocsikkal, annyit azonban megjegyezzünk — saját felvilágosító nyilatkozata után, — hogy ő rá csak a bérkocsi fogadás volt bizva, ha a bérkocsi vétett, annak megbüntetésére már a rendőr kapitányhoz tartozott, Végh Gyula ur, mint bérkocsi fogadó ellen vétvén a fiakkere, vádló és bíró egy személyben nem lehet,

Hanem igenis van szavunk az Ellenőr t. szerkesztőjéhez, hol olvasta azt a „Debreczen”-ből, hogy buzdított volna valakit a tisztviselő, rendőrség és közönség ostromozására.

Igen mi is azt mondjuk, hogy művelt embernek nem szabad isten káromlással és erőszakkal fellépni sehol, mert különben csak a nadrág mutatja az urat, igen mi is azt mondjuk, hogy művelt embernek nem szabad durvasággal még a bérkocsist sem provokálni, nehogy az a bérkocsis boros állapotban levén — mint nem egy példa igazolja — ostor pattogtatásra kerüljön a sor, mit aztán helyre hozni nem lehet, művelt embernek az ilyen eshetőséget ki kell kerülni.

Az Ellenőr t. szerkesztőjének joga van ezzel ellenkezőleg gondolkozni, hanem egy állítást elferdítve adni közönségének legalább is nem ildomos.

Debreczeni színház.

(T. L.) Szerdán, márcz. 2-dikán Blaha Lujza asszony első vendégfelléptét adott: „A piros bugyelláros,” népszínmű 3 felv. Irtá Csepreghi Perencz.

Közönségünk nem nagy barátja a kulfőségeknek; uem rendez ünnepélyes fogadtatást, diadalmenetet, koszoru záport, fáklyászenét stb. hanem szép csendben ostrom alá veszi a pénztárt, s a közönség

hivatva képviselni. Csak egy szót szóljon és ő az enyém!

— Az ő belegegyezése nélkül? ... — Bizom abban ... — Hogyan? ... Hiszi azt? ... — Én nem hiszek semmit. De az embernek van szemé, kiismerem magam. Nem szükséges lángész tetszeni!

— Tehát ő szereti önt? — Még nem bizonyosan, de türelem! — Kérem bizonyosan akarom tudni, értsen meg jól ... akarom! Válaszoljon tehát kérdéseimre igennel vagy nemmel. Szereti önt?

A báró egy darabig habozott. — Nos tehát ... igen! Halmaynak minden vére fejébe szökött, dühös mozdulatot tett Miklós felé, merőn ránézett, arcának erei felduzzadtak, szeme vérben forgott ...

— Szereti önt! ... Azt mondja? ... Es ön elhiszi? ... Jól van, én is hiszem, én is! Ez meglehet, ön gazdag, fiatal, csinos, művelt, ő szeretheti önt! ... A báró nem érté meg az éles gunyt, sőt örmíkiáltást hallatott.

— De ön kedves barátom, nem fog nehezségeket utamba állítani, nemde?! Egy feleletet kérdéseimre. — Margit nem leend az ön neje soha! — mondá Halmay határozott hangon.

— Most meg a bárón volt a sor megdöbbseni és zavarba jönni, leverten kö-

egy jó része azon veszi magát észre, hogy — daczára a meglehetősen felemelt helyáraknak — már a harmadik, negyedik előadásra is csak különös kegy útján juthat egy-egy ülőhelyhez; ez, ha nem frapans is, de mindenesetre legkézzelfoghatóbb bizonyítéka azon rendkívüli érdeklődésnek, melylyel a debreczeni közönség a Blaha Lujza asszony vendégfelléptei iránt mindenkor és mindenha viseltetik; s hogy a nagy művész is megvan elégedve ez egyszerű fogadtatással, bizonyítja az, hogy csaknem minden évben szerencsétlen nagybecsű látogatásával, mely kiváló szerencsében csak ritka város közönsége szokott ám részestülni.

Áttérve az előadásra, elmondhatjuk, hogy az valódi eseményt képezett sivar repertoirkon folyamában; a közönség lázas izgatottsággal várta „a népdalok királynőjének” megjelenését, kinek kiléptével „megenyhül a lég, vidul a határ”, s megered a tapsözön, mely, hogy viharra nem növekszik, annak oka a közönség fokozódott kíváncsisága, mely alig várja, hogy újra hallhassa a „bálványozott művész” mézédés bűvös csevegését. — Hogy mit csinál ő egyes szerepeiben, annak jellemzésére nincs már az az epitetet, melyet ugy a fővárosi, mint a vidéki sajtó rég ki ne merített volna; az általa énekelt népdalok kellőképpen méltánylásra lapokra terjedő kommentárt lehetne írni, s a legilletékesebb toll is csak halvány körvonalait adhatná annak, mit ő egyetlen népdalával kifejez; dalaiban ép oly hű kifejezést a nyer a cserje vad bogán csendes nyári éjben megszólaló csalógnány bánatos panasza, mint a kaczagó pajzanság; bűvös harmóniába olvad minden össze, s hallattára nem marad a szív egyetlen hurja sem érintetlenül; ez az, minek hallattára a vidéki mindannyiszor önkénytelenül is felkiált: „Ti boldog pestiek!”

Az előadás különben eléggé összevágóan folyt le.

Bérezinek, (Csillag Pál) habár Blaha Lujza asszony mellett hiányai is szembeütöbbséggé váltak, mindamellett — nem késünk elismerésünket is nyilvánítani, szerepének egy pár szépen sikerült részletével szemben, minő volt pl. az első felfonás zárjelenetét is, melyet hatásosan s nála még nem tapasztalt, meglepő drámaisággal vitt keresztül; egyik szépen előadott népdala szintén hatást keltett.

Végül nem lesz érdektelen, ha megemlítjük, hogy az előadás bevételeit avatottak 7—800 forintra becsülték.

UJDONSÁGOK.

* Láhner Viktor es. kir. gyalogsági kapitány, a 39-ik serezed egyik zászlóalj parancsnoka, hason minőségben a m. kir. honvédséghez lett áthelyezve saját kérelmére. Benne egy kiválóan kitűnő katonai tehetséget nyert honvédségünk.

* Kegyes adományok. A debreczeni nőegylet javára, a tenkei m. kir. pénzügyi bizottság által az új évi üdvözlések megváltása folytán 5 firt 10 kr, — az „alföldi takarékpénztár” részéről

zeledett Halmayhoz, majdnem fuldokolva mondá.

— Ah istenem ... nem fogom tudni elni ... Ime egy kegyetlen elhatározás ... Bocsánat, beismerem, nem vagyok méltó szövetségükre, nincs hirnemem ... Ah barátom a visszautasítás nagyon fáj ... nem tudom igazán, mi tenne boldogabbá, Margit kisasszony keze-e vagy az ön sógorsága, önnel szorosabb viszonyban élni ... Isten vele! ... Bocsásson meg, hogy pár percig azt hittem ... De látom már ... valami nemesebb szív kell önnek! ... Isten vele Halmay ur! ...

Es távozni készült. De Halmay mintha még csak most jött volna magához aléltéságából, visza hívta. Egyszerre megvillant agyában az a kérdés, hogy fájdalmat miért kell mással éreztetni? mit segít az baján? ...

— Maradjon Miklós. Nagyon a szélsőség mentem. De jóvá tudom tenni e tulzást. Küldje el csak Margitot. Megakarom kérdezni szívét s ha találak abban a szerelemből csak egy szikrácskát is, akkor ... ön testvérem leend! — mondá hangszulyal — megbocsát nekem?

— Ön az én barátom és én testvérem leszek? ... Én igazán az ön testvére? — felelt Miklós élénken és hálásan szorítá meg a költő reszkető jobbát ... — Oh mily boldog vagyok!

A báró távozott ...

10 firt, — az „ipar-és kereskedelmi-bank” részéről a folyó évi közgyűlések által a nőegylet pénztárába befizették; mely kegyes adományokért van szerencsém az egyet és árvák nevében legmélyebb köszönetemet kifejezni. Debreczen 1881 március 2. Márton László nőegyleti pénztárnok.

* A debreczeni tisztviselők bohózatos zene és dal előadással egybekötött táncvizalma, igen érdekesnek ígérkezik, a mennyiben a színház pénteken csakugyan zárva leend, és a mint volt alkalmunk egy teljes próbát már hallani, ugy az állat opera parodia, mint az állat koncert, kivált ez utóbbi szokatlan újdonságával nagy hatást fog előidézni. — Hátha még az állatfejek is alkalmaztatnak. A táncvizalomra is igen kedvező kilátások mutatkoznak, mint egyik helybeli divat üzlet értesítése után mondhatjuk, az egyszerű női ruhakelme, s egyéb az estély öltözékhez szükséges cikkekben nagy forgalmat hozott létre. — Még csak az lenne óhajtható, hogy mivel a koncert és táncvizalom közt az étkezésnek meg kell történni, nehogy a tánc kezdete későre maradjon, a résztvenni akarók a pontos megjelenést szem elől ne téveszték.

* Színházunkban holnap — tekintettel a tisztviselő-egylet táncvizalmára — nem lesz előadás. Szombaton „Bocecció” adatik a czimszerepben Blaha Lujzával. Vasárnap népszínmű kerül színpadra szintén Blaha Lujza asszonnyal.

* A sorozást ma folytatták a város háza nagytermében. Eddig még aránylag nagyon kevesen váltak be. — Ez is bizonyíték az újabb nemzedék satnyulása mellett.

* A márczius nagyon kellemetlen idővel köszöntött be hozzánk. A természet téliessen néz ki, s hideg északi fútyól egész nap. Ugy látszik, még — befele megyünk a télbe.

* A városi kapitányi hivatalnál üresedésben levő egy alkaptányi állomás, melyhez 900 firt évi fizetés van kötve — folyó évi mártius hó 10-én tartandó bizottsági közgyűlésben fog választás után betölteni, pályázni kívánók melétsőságot fősipán urnál jelentkezhetnek. A városi tanács.

* Új palota ezim alatt tegnapi lapunk újdonsági rovatában azt írjuk, hogy real-és kereskedelmi tanoda épül városunkban a tavasszal. Ez új épület nem real-és keresk. tanoda, hanem gazdasági tanintézet lesz, s a fűvészkert utcán épül.

* Krecsányi Ignác, színházunk leendő igazgatója, mai napon a szerződés aláírása végett városunkba érkezett.

* Kié? Tegnapi este az előadás után a színház előtt egy nyakkendő találatot; a tulajdonos átveheti a kapitányi hivatalnál, az utcaabiztosok szobájában.

* Rokonszeny. Valahányszor felmentül városunk társadalmi életében a jövő színidény kérdése, mindannyiszor megkezdézik, hogy régi színészet két kitűnő tagja — a kiket eddig még semmi körülmény nem szakított el Debreczentől: a Foltényi-pár vizajún-e hozzánk a jövő színidényben. — Eddig semmit sem tu-

IV.

— Oktalan! ... E fájdalom megtörte szívemet, nem tudom mit mondnam! ... Legyen megáldva a szerelem, mely megvédi Margitot az enyém ellen, a magamétól ... Igen hadd vegye nőül. Ez az áldozat nagy, de ... az érenyeim nincse szüksége szentségekre és az ég legszebb virágja nem a marttyrok homlokára való-e? Igen Margit, legyen boldog Miklóssal, Miklós legyen boldog ö vele! ... Jól tudtam, hogy az enyém már nem lehet, de örvszertetem azt követelte, hogy akkor egy másé sem legyen! Önző! ... Mily jögon követelnéd te egy szívtől hogy el hervadjon? Mily jöggal választanál el két lelket, mely egymás bolgoltásárá van az égtől rendelve? ...

Ily és hasonló gondolatokba volt elmerülve Halmay, midőn Margit belépett. Halvány volt, ingadozó egész lényében. és nagyon halkán beszélt.

— Bátyám! — szóló egészen az ajtónál megállva.

Halmay csak egy sóhajt hallatott. — Ön hivatott bátyám?

Mindig bátyja! gondolá Halmay s összeszedte erejét. — Igen Margit, fontos beszélni valóm van kegyeddel!

— Micsoda? kérd meglepetve a fiatal leány, miközben összeresztett ...

(Folyt. köv.)

dunk arról, hogy lennének csatlakozunk belüli óhajhoz, merős már es még akkor is

— * Mint hogy a „szeli a szabadkai nem tetszett gyeket.

* Trav színház volt színműtények Sándor szere

* Nagy a csapó utca A kamarában elvitték, azo — * Már

tosokat. Az forintosok for tók állítólag földművelők.

* Leve mit ragasztan kedüstyji m letet bocsátot egyesületi sz

tosítási szabá vélpostat-tarif levelező lapk kieészítésére

vül más tárg gasztani nem papir resztr meket sem s

ragasztani. hogy a posta ellenére kiáll

kat földáni ellenességre visszadják, és az esetleg kezöket pedig egyébb térti zelik.

* Gond bási lakos ha ban, egy év ugyanazon eg alkalmával az hogy a malac

a két fület le * Az 18

reczeni egyet d. u. 1/2 óra helyiségében melyre a bajt ban való meg nökség.

* A H nagy költő 8 egész Franc Paris oly na mint a részle nagyszerűen

háza előtt v a; a főkap bérfa állt s szintén mega óriak kezd

Viktor két megjelent az Lent az utca mekek nyito

pulta után H olvasott fel, nyekbe tört

Távolról a n net óriási ar egyletek, tes zászlókkal, k mege, férfiak mekek; még

zetni, és gye lett. — Igy kak szemébe Az ösz költő kezét mellére

lőkat. A bent az elvonuló is lehetett lá legtek a költ menet még n mint egy 300

Este a Troca alatt diszhan * Egy esztergomi u mantikus tört

törtökön kés jönni. A révé szakában ne kelni. A fiata ragadja ladik legbizonytalan lesodorta öket inkább több kot. Végre

